

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej z filozofii

Klasa 1.

Zakres podstawowy

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia śródrocznej oceny klasyfikacyjnej					
Temat	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
I. Pojęcie filozofii					
1. Czym jest filozofia? Geneza namysłu filozoficznego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze elementy namysłu filozoficznego, – opisuje historyczne i kulturowe źródła refleksji filozoficznej, – omawia poszczególne okresy filozofii starożytnej, – przytacza definicję filozofii jako „umiłowania mądrości”. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozważa różne sposoby pojmowania filozofii na przestrzeni dziejów i odnosi je do klasycznej definicji tej dziedziny, – przedstawia związki między historycznymi i kulturowymi źródłami filozofii (kontekstem) a poszczególnymi własnościami myślenia filozoficznego (istotą filozofii), – definiuje podstawowe pojęcia związane z namysłem filozoficznym. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – korzysta z różnych źródeł wiedzy, poszukując odpowiedzi na temat źródeł refleksji filozoficznej, – porównuje ze sobą różne ujęcia filozofii obecne w dziejach starożytności i wskazuje na występujące w nich podobieństwa i różnice, – zestawia ze sobą poszczególne okresy filozofii, poszukując podobieństw i różnic pomiędzy nimi. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zajmuje stanowisko w kwestii definicji filozofii – opowiada się za określonym ujęciem i logicznie uzasadnia swój sąd, – wskazuje zastosowania wiedzy filozoficznej w codziennym życiu, – aktywnie i samodzielnie angażuje się w rozważania na temat źródeł i specyfiki refleksji filozoficznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje zastosowania wiedzy filozoficznej w refleksji naukowej i kulturowej, – podejmuje polemikę z przyjętymi rozstrzygnięciami dotyczącymi rozumienia filozofii, – broniąc swoich racji, stosuje argumentację i aparat pojęciowy filozofii.

2. Filozofia jako nauka	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje podział nauk opracowany przez Arystotelesa, – przedstawia współczesny podział dyscyplin filozoficznych, – rozpoznaje i podaje przykłady zagadnień z zakresu poszczególnych dziedzin filozofii. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady zagadnień poruszanych w ramach nauk wyszczególnionych przez Arystotelesa, – rozważa problemy charakterystyczne dla poszczególnych dziedzin namysłu filozoficznego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – korzysta z różnych źródeł wiedzy, rozważając problemy dotyczące poszczególnych dziedzin filozofii, – dyskutuje na temat zagadnień i problemów wskazanych podczas rozważań dotyczących poszczególnych dziedzin filozofii. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zajmuje stanowisko na temat naukowego ujęcia filozofii przez Arystotelesa, – wskazuje zastosowania rozważań charakteryzujących poszczególne dziedziny filozofii w codziennym życiu, – aktywnie angażuje się w dyskusję na temat zagadnień filozoficznych, – argumentuje na rzecz przedstawianych przez siebie poglądów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje zastosowania rozważań szczegółowych w filozofii w odniesieniu do problemów naukowych, społecznych, politycznych, kulturowych, – podejmuje polemikę na temat zagadnień z zakresu poszczególnych dziedzin filozofii, – broniąc swoich racji, stosuje argumentację, zakres tematyczny i aparat pojęciowy danej dyscypliny filozofii.
3. Pytania filozoficzne	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje pytania filozoficzne pod względem ich najważniejszych własności, – formułuje przykłady pytań filozoficznych z zakresu poszczególnych dziedzin namysłu, – formułuje własne odpowiedzi na opracowane lub zidentyfikowane pytania filozoficzne (w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej), – rozważa praktyczne zastosowania wiedzy filozoficznej (m.in. w formie projektu edukacyjnego). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje pytania filozoficzne i odróżnia je od innego rodzaju pytań, na podstawie ich cech charakterystycznych, – podejmuje dyskusję na temat wybranych problemów z zakresu filozofii oraz rozważania w formie wypowiedzi pisemnej, – konstruuje własne pytania filozoficzne wykraczające poza najprostszy schemat dziedzinowy, – angażuje się w poszukiwanie praktycznych zastosowań refleksji filozoficznej (m.in. w formie projektu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozstrzyga problemy filozoficzne na podstawie zróżnicowanych źródeł wiedzy, – zajmuje stanowisko w kwestii wybranych problemów z zakresu filozofii oraz broni swoich racji podczas dyskusji oraz w formie wypowiedzi pisemnej, – dostrzega zastosowania praktyczne refleksji filozoficznej (m.in. w formie projektu edukacyjnego). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizuje zagadnienia na podstawie źródeł filozoficznych i rozważań naukowych, – zajmuje stanowisko oraz logicznie uzasadnia swoje racje podczas dyskusji oraz w formie wypowiedzi pisemnej, – czynnie angażuje się w rozstrzyganie pytań filozoficznych w odniesieniu do codziennych zastosowań wiedzy (m.in. w formie projektu edukacyjnego). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podejmuje rozważania filozoficzne, opierając się na wiedzy naukowej i ogólnej, – broniąc swoich racji w dyskusji oraz w formie wypowiedzi pisemnej, stosuje argumentację, zakres tematyczny i aparat pojęciowy filozofii, – stosuje wiedzę filozoficzną i naukową, rozstrzygając problemy filozoficzne i odnosząc je do praktycznych zastosowań (m.in. w formie projektu edukacyjnego).

		edukacyjnego).			
II. Pierwsze pytania filozoficzne					
4. W poszukiwaniu <i>arché</i> . Jońscy filozofowie przyrody	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polegało przejście od mitycznego do naukowego myślenia w starożytnej Grecji, – definiuje pojęcie <i>arché</i>, – przedstawia rozumienie zasady rzeczywistości według poszczególnych filozofów jońskich. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozważa znaczenie mitologii i religii jako podstaw myślenia naukowego w starożytnej Grecji, – interpretuje termin <i>arché</i> w odniesieniu do jego bogatego i wieloaspektowego znaczenia, – porównuje rozumienie zasady rzeczywistości według poszczególnych filozofów jońskich. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – porównuje mitologię grecką z mitologią charakteryzującą inne kultury, – odnosi rozważania na temat <i>arché</i> do współczesnych zagadnień, – krytycznie analizuje rozważania poszczególnych filozofów jońskich, zajmując wobec ich poglądów własne stanowisko. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie odpowiada na pytanie o to, dlaczego filozofia powstała w starożytnej Grecji w konkretnym momencie dziejowym, – stosuje rozważania na temat <i>arché</i> do współczesnych problemów egzystencjalnych, – analizuje rozważania poszczególnych filozofów jońskich, odnosząc je do współczesnej wiedzy naukowej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odnosi rozważania poszczególnych filozofów jońskich do podstawowych problemów z zakresu metodologii nauk, – swobodnie posługuje się terminologią filozoficzną dotyczącą filozofii przyrody okresu presokratejskiego.
5. Czy filozofowie jońscy byli pierwszymi naukowcami?	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia elementy namysłu, które są niezbędne, aby daną dziedzinę wiedzy uznać za rozważania naukowe, – rozważa kwestię naukowości rozważań pierwszych filozofów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozważa znaczenie poszczególnych elementów namysłu jako niezbędnych do uznania danej dyscypliny za refleksję naukową, – analizuje i opisuje przebieg procesu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozważa przebieg procesu konstruowania teorii naukowych na podstawie konkretnych przykładów z historii nauki oraz na podstawie dzieł filmowych, – porównuje działalność 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bierze czynny udział w konstruowaniu i rozstrzyganiu wybranego problemu, stosując się do podanych wytycznych charakteryzujących proces konstruowania prostych modeli teoretycznych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bierze czynny udział w konstruowaniu i rozstrzyganiu wybranego problemu filozoficznego, – udoskonala lub modyfikuje zasady (instrukcje) związane z tworzeniem prostych

		konstruowania teorii naukowych.	nauką pierwszych filozofów z działalnością współczesnych naukowców.		modeli teoretycznych.
III. Pierwsze spory filozoficzne					
6. Stałość i zmienność. Filozoficzny spór na temat natury rzeczywistości	Uczeń: – opisuje paradoks <i>Statku Tezeusza</i> i odnosi go do problemu zmienności świata, – opisuje i wyjaśnia stanowisko filozoficzne Heraklita z Efezu (wariabilizm) oraz stanowisko Parmenidesa z Elei (statyzm).	Uczeń: – rekonstruuje argumentację za zmiennością oraz za stałością świata na podstawie paradoksu <i>Statku Tezeusza</i> , – porównuje wariabilizm Heraklita z Efezu ze statyzmem Parmenidesa z Elei.	Uczeń: – zajmuje własne stanowisko w sporze o dynamizm rzeczywistości i argumentuje na jego rzecz, – krytycznie analizuje poglądy Heraklita z Efezu i Parmenidesa z Elei, wskazując mocne oraz słabe strony rozumowań obu filozofów.	Uczeń: – przedstawia logiczną argumentację w sporze o dynamizm rzeczywistości i posługuje się filozoficznymi pojęciami w rozstrzygnięciu tego sporu, – stosuje wiedzę dotyczącą dynamizmu do współczesnych zagadnień i problemów.	Uczeń: – proponuje własne rozstrzygnięcie paradoksu na podstawie nowych argumentów lub konstruuje własny paradoks ilustrujący problem zmienności świata, – odnosi wiedzę z zakresu omawianych zagadnień do problemów współczesnej nauki.
7. W jaki sposób starożytni myśliciele uzasadniali swoje racje?	Uczeń: – opisuje poszczególne rodzaje rozumowań: dowodzenie, wnioskowanie, wyjaśnianie, – przedstawia i wyjaśnia paradoksy ruchu i wielości autorstwa eleatów, – omawia poszczególne stanowiska filozoficzne dotyczące wielości rzeczy (monizm, pluralizm).	Uczeń: – rozpoznaje i podaje przykłady poszczególnych typów uzasadnień, – odnosi poszczególne typy uzasadnień do rozważań starożytnych myślicieli, – porównuje stanowiska monistyczne i pluralistyczne na gruncie filozofii presokratejskiej.	Uczeń: – podaje sposoby rozstrzygnięcia paradoksów ruchu i wielości autorstwa eleatów, – opowiada się za określonym stanowiskiem w kwestii ilości istniejących bytów (monizm, pluralizm) oraz uzasadnia swoją opinię.	Uczeń: – konstruuje własne przykłady ilustrujące poszczególne typy uzasadnień, – rozstrzyga paradoksy ruchu i wielości autorstwa eleatów na postawie własnych rozumowań, – argumentuje na rzecz określonego stanowiska w kwestii ilości istniejących bytów (monizm, pluralizm).	Uczeń: – konstruuje własne przykłady paradoksów ruchu i wielości, – argumentuje na rzecz określonego stanowiska w kwestii ilości istniejących bytów (monizm, pluralizm) na podstawie rozważań logicznych oraz naukowych.
IV. Z czego składa się świat i ludzki umysł?					

<p>8. Czy istnieją przedmioty niepodzielne?</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia na czym polegał starożytny spór dotyczący podzielności przedmiotów, – omawia atomistyczną koncepcję Leucypa i Demokryta, – wymienia wybrane nowożytne i współczesne koncepcje naukowe z zakresu atomizmu.</p>	<p>Uczeń: – porównuje pluralizm ilościowy i jakościowy, – rozważa wpływ nauczania Demokryta z Abdery na nowożytne i współczesne koncepcje naukowe.</p>	<p>Uczeń: – opowiada się za pluralizmem ilościowym lub pluralizmem jakościowym i argumentuje na rzecz własnego stanowiska, – podaje przykłady wykorzystania atomizmu we współczesnej nauce.</p>	<p>Uczeń: – dokonuje polemiki z koncepcją atomizmu Demokryta z Abdery lub współczesnych rozstrzygnięć w tym zakresie, – podaje przykłady koncepcji naukowych stojących w opozycji do atomizmu.</p>	<p>Uczeń: – zajmuje stanowisko w kwestii podzielności przedmiotów i uzasadnia je z zastosowaniem terminologii filozoficznej, narzędzi logicznych oraz przykładów naukowych.</p>
<p>9. Filozoficzny spór na temat natury umysłu: materializm i dualizm</p>	<p>Uczeń: – przedstawia stanowisko materialistyczne i dualistyczne na temat ludzkiego umysłu, – podaje przykłady eksperymentów myślowych dotyczących problematyki ludzkiego umysłu.</p>	<p>Uczeń: – porównuje stanowiska dualizmu i materializmu, – rozważa współczesne eksperymenty myślowe dotyczące rozumienia ludzkiego umysłu i odnosi je do problematyki umysłu ludzkiego.</p>	<p>Uczeń: – podejmuje dyskusję na temat rozumienia ludzkiego umysłu, – opowiada się za jednym ze stanowisk na temat ludzkiego umysłu, – odnosi współczesne eksperymenty myślowe do rzeczywistych problemów dotyczących ludzkiego umysłu.</p>	<p>Uczeń: – odnosi dyskusję na temat rozumienia ludzkiego umysłu do współczesnych problemów dotyczących człowieka i poznania, – opowiadając się za jednym ze stanowisk na temat ludzkiego umysłu, stosuje argumentację z dziedziny filozofii i nauki.</p>	<p>Uczeń: – odnosi dyskusję na temat umysłu do zagadnień naukowych, np. do kwestii neuronauk i kognitywistyki, – polemizuje z poszczególnymi koncepcjami dotyczącymi ludzkiego umysłu, – konstruuje własne eksperymenty myślowe odnoszące się do problemów naukowych i filozoficznych.</p>
<p>V. Filozofia Sokratesa. Początki refleksji antropologicznej</p>					

<p>10. Dlaczego ludzie postępują źle? Intelektualizm etyczny Sokratesa</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia, czym jest intelektualizm etyczny Sokratesa, – opisuje i definiuje stanowiska obiektywizmu i subiektywizmu etycznego oraz absolutyzmu i relatywizmu etycznego.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia, na czym polega zależność między wiedzą i cnotą, – porównuje stanowiska obiektywizmu i subiektywizmu oraz stanowiska relatywizmu i absolutyzmu.</p>	<p>Uczeń: – podejmuje dyskusję w formule sokratejskiej, – odpowiada na pytanie, dlaczego ludzie postępują źle, i uzasadnia swój pogląd.</p>	<p>Uczeń: – podejmuje dyskusję w formule sokratejskiej i aktywnie w niej uczestniczy. – formułuje własne stanowisko na temat intelektualizmu etycznego oraz logicznie uzasadnia swój pogląd, – świadomie posługuje się terminologią filozoficzną w dyskusji i odnosi wnioski z niej płynące do problemów codzienności.</p>	<p>Uczeń: – inicjuje dyskusję w formule sokratejskiej i proponuje tematykę do rozmowy, – naukowo i logicznie uzasadnia swoje poglądy etyczne i filozoficzne, – posługuje się terminologią filozoficzną w dyskusji i odnosi wnioski z niej płynące do problemów naukowych.</p>
<p>11. Życie i metoda Sokratesa: misja wobec Aten</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia, na czym polegała misja Sokratesa wobec Aten, – opisuje sokratejskie i współczesne rozumienie indywidualizmu, – opisuje i wyjaśnia metodę dialektyczną Sokratesa.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia kontekst historyczny i filozoficzny misji Sokratesa wobec Ateńczyków, – rozważa i porównuje sokratejskie oraz współczesne rozumienie indywidualizmu, – stosuje metodę dialektyczną Sokratesa – opracowuje dialogi filozoficzne.</p>	<p>Uczeń: – odnosi filozoficzne i współczesne rozumienie indywidualizmu do rozważań własnych i do problemów codziennej egzystencji, – stosuje metodę dialektyczną Sokratesa – odgrywa opracowane przez siebie dialogi filozoficzne.</p>	<p>Uczeń: – opracowuje argumentację na rzecz indywidualizmu w jego różnych odmianach, – podaje przykłady indywidualistów z różnych obszarów aktywności ludzkiej i odnosi je do nauczania Sokratesa.</p>	<p>Uczeń: – krytycznie odnosi się do koncepcji indywidualizmu Sokratesa i analizuje jej poszczególne aspekty, – zajmuje stanowisko w kwestii indywidualizmu w odniesieniu do jego społecznego i politycznego kontekstu.</p>
<p>12. Nauczanie Sokratesa: samopoznanie i mądrość</p>	<p>Uczeń: – definiuje pojęcia: <i>cnota</i>, <i>mądrość</i> i <i>sumienie</i> w ujęciu Sokratesa, – opisuje kontekst i szczegóły związane z procesem Sokratesa, – przedstawia najważniejsze aspekty nauczania przedstawione w dialogu „Obrońca</p>	<p>Uczeń: – rozważa nauczanie Sokratesa w odniesieniu do zarzutów przedstawionych podczas procesu, – tworzy listę argumentów za i przeciw winie Sokratesa na potrzeby odegrania procesu filozofa.</p>	<p>Uczeń: – rozważa, dlaczego nie należy krzywdzić innych ludzi i dlaczego warto żyć zgodnie z własnym sumieniem, – rozważa w formie sporu (procesu) winę Sokratesa, aktywnie uczestnicząc w inscenizacji (np. uzasadniając winę w</p>	<p>Uczeń: – przedstawia i uzasadnia własne stanowisko na temat tego, dlaczego nie należy krzywdzić innych ludzi i dlaczego warto żyć zgodnie z własnym sumieniem, – aktywnie uczestniczy w odgrywaniu ról obrońców i oskarżycieli Sokratesa,</p>	<p>Uczeń: – podczas inscenizacji procesu Sokratesa stosuje argumentację odnoszącą się do filozoficznych pojęć i stanowiska intelektualizmu etycznego, a nie jedynie do wątków biograficznych, – odnosi przykład</p>

	Sokratesa”.		odniesieniu do wątków biograficznych lub historycznych).	przedstawiając argumentację i reagując na uzasadnienia innych uczestników inscenizacji.	Sokratesa do innych postaci historycznych i literackich oraz uogólnia wnioski płynące z rozważań.
VI. Idealizm Platona					
13. Teoria idei	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia teorię idei Platona, – wyjaśnia i interpretuje znaczenie alegorii jaskini w systemie Platona, – opisuje poszczególne stanowiska w sporze o status ontyczny liczb. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – interpretuje znaczenie alegorii jaskini i poszczególnych symboli w odniesieniu do koncepcji idealizmu i dualizmu Platona, – odnosi poszczególne stanowiska w sporze o status ontyczny liczb do koncepcji naukowych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – interpretuje znaczenie alegorii jaskini i poszczególnych symboli w odniesieniu do współczesnych problemów i zagadnień spoza problematyki filozoficznej, – rozważa problem statusu ontycznego liczb i opisuje własne stanowisko w tej kwestii. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tworzy własną alegorię świata na wzór Platońskiej jaskini, – zajmuje stanowisko w sporze dotyczącym statusu ontycznego liczb i uzasadnia swój pogląd. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – polemizuje ze stanowiskiem idealizmu oraz krytycznie odnosi je do wcześniejszych koncepcji filozoficznych, – w sporze dotyczącym statusu ontycznego liczb uzasadnia swój pogląd w na podstawie logicznej oraz naukowej argumentacji oraz skutecznie odpiera zarzuty innych uczestników dyskusji.
14. Teoria poznania	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia <i>doksa</i> i <i>episteme</i>, – wyjaśnia proces anamnezy w ludzkim poznaniu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia różnicę między rzetelną, naukową wiedzą i ludzkim mniemaniem, – rozważa znaczenie prawdy w ludzkim życiu, – odnosi pojęcia z zakresu epistemologii do rozważań ontologicznych Platona. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – porównuje ze sobą idealizm i naturalizm oraz przedstawia stosowną argumentację za tymi stanowiskami, – podaje przykłady sytuacji, w których dążenie do prawdy okazuje się bardzo istotnym celem ludzkiego życia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opowiada się po jednej ze stron sporu epistemologicznego (idealizm – naturalizm) i uzasadnia swój pogląd, – uzasadnia konieczność dążenia do prawdy w ludzkim życiu i konstruuje własne przykłady ilustrujące tę potrzebę. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w sporze epistemologicznym (idealizm – naturalizm) uzasadnia swój pogląd, stosując argumentację naukową i logiczną oraz posługując się terminologią filozoficzną, – w sporze dotyczącym poszukiwania prawdy uzasadnia tę potrzebę w odniesieniu do faktów naukowych (np. psychologicznych, socjologicznych) oraz argumentów logicznych.

15. Mistyczny aspekt nauczania Platona	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia argumentację Platona na rzecz nieśmiertelności ludzkiej duszy, – przedstawia wizję powstania świata według Platona, – przedstawia koncepcję stworzenia świata według biblijnego wzorca. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia argumentację Platona na rzecz nieśmiertelności ludzkiej duszy, – porównuje koncepcję stworzenia świata według antycznego oraz biblijnego wzorca. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozważa problem rozumienia oraz nieśmiertelności ludzkiej duszy, – ocenia i analizuje koncepcję stworzenia świata według antycznego oraz biblijnego wzorca. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa własne stanowisko w kwestii nieśmiertelności ludzkiej duszy oraz uzasadnia swój pogląd, – odnosi koncepcję stworzenia świata według antycznego oraz biblijnego wzorca do modeli stworzenia obecnych w innych kulturach. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odnosi kwestię nieśmiertelności ludzkiej duszy do teorii naukowych i psychologicznych, – posługuje się terminologią i metodologią charakterystyczną dla namysłu filozoficznego.
VII. Rola i znaczenie filozofii Platona					
16. Pierścień Gygesa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia czynniki, które należy brać pod uwagę, oceniając innych ludzi pod kątem etycznym, – przedstawia i wyjaśnia opowieść o pasterzu Gygesie obecną w dialogu Platona, – definiuje pojęcie sprawiedliwości w systemie filozoficznym Platona. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozważa dylematy etyczne pod kątem poszczególnych aspektów oceny etycznej, – interpretuje opowieść o pasterzu Gygesie z dialogu Platona w odniesieniu do nauczania etycznego filozofa, – porównuje pojęcie sprawiedliwości w ujęciu Platona i jego brata – Glaukona. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozważa, które czynniki oceny etycznej są najistotniejsze, – odnosi wnioski płynące z historii Gygesa do szerszego kontekstu nauczania Platona, – odnosi pojęcie sprawiedliwości do refleksji społecznej i historycznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia własne rozumienie pojęcia sprawiedliwości i odnosi je do sformułowania Platona, – tworzy własną argumentację dotyczącą koncepcji sprawiedliwości, – konstruuje własne przykłady dylematów etycznych dotyczących codziennego życia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odnosi własne rozumienie pojęcia sprawiedliwości do refleksji społecznej i historycznej, – krytycznie analizuje koncepcję Platona – argumentuje za lub przeciw poszczególnym jej aspektom.

17. Doskonałe państwo – sprawiedliwy człowiek	Uczeń: – opisuje utopijną wizję państwa Platona, – przedstawia koncepcję ludzkiej duszy w ujęciu Platona.	Uczeń: – wyjaśnia analogię między ludzką duszą i sprawiedliwym państwem, – rozważa różne sposoby pojmowania funkcji państwa.	Uczeń: – odnosi koncepcję duszy do wiedzy na temat metafizyki i epistemologii Platona, – dokonuje oceny koncepcji państwa w ujęciu Platona i argumentuje za własnym stanowiskiem w tej kwestii.	Uczeń: – konstruuje własną wizję sprawiedliwego ustroju państwa i uzasadnia swój pogląd w tej kwestii, – podaje przykłady literackie oraz historyczne utopii społecznych i porównuje je z koncepcją Platona.	Uczeń: – podejmuje polemikę z koncepcją Platona z zastosowaniem terminologii filozoficznej, – uzasadnia logicznie własną wizję sprawiedliwego państwa i broni własnych racji podczas dyskusji na ten temat.
18. Miłość platoniczna	Uczeń: – wyjaśnia i porównuje pojęcia miłości platonicznej i platońskiej, – rekonstruuje i streszcza wypowiedzi poszczególnych uczestników „Uczty” Platona.	Uczeń: – odnosi pojęcie miłości platońskiej do współczesnych czasów, – porównuje stanowiska poszczególnych uczestników „Uczty” Platona, – interpretuje mowę Diotymy o Erosie jako wypowiedź na temat roli filozofa w świecie.	Uczeń: – odnosi treść dialogu „Uczta” do epistemologii i ontologii Platona, – odgrywa rolę wyznaczonego bohatera „Uczty” Platona, właściwie interpretując i trafnie przedstawiając jego stanowisko filozoficzne.	Uczeń: – odnosi treść dialogu „Uczta” do współczesnych zagadnień i problemów, – podczas odgrywania roli wyznaczonego bohatera „Uczty” Platona, argumentuje za stanowiskiem swojej postaci oraz polemizuje z innymi uczestnikami „Uczty”.	Uczeń: – polemizuje z koncepcją miłości Platona, konstruuje własną argumentację w tym zakresie, – odnosi rozumienie miłości według Platona do literatury oraz innych tekstów kultury i swobodnie wykorzystuje te konteksty podczas własnych wypowiedzi.
Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia rocznej oceny klasyfikacyjnej					
(obejmują wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia śródrocznej oceny klasyfikacyjnej).					
VIII. System filozoficzny Arystotelesa					
19. Metafizyka Arystotelesa	Uczeń: – definiuje pojęcia: <i>byt</i> , <i>materia</i> i <i>forma</i> , <i>substancja</i> oraz <i>Bóg</i> , – opisuje różnice pomiędzy systemem Platona i Arystotelesa.	Uczeń: – przedstawia koncepcję Arystotelesa jako próbę pogodzenia eleatyizmu i wariabilizmu, – wyjaśnia oraz interpretuje najważniejsze pojęcia i kategorie metafizyki Arystotelesa.	Uczeń: – omawia koncepcję Arystotelesa oraz ilustruje ją adekwatnymi przykładami, – odnosi koncepcję Arystotelesa do własnego życia.	Uczeń: – odnosi koncepcję Arystotelesa do codziennych problemów i zagadnień, – ocenia rozstrzygnięcia metafizyczne Arystotelesa i argumentuje za lub przeciw poszczególnym tezom.	Uczeń: – odnosi koncepcję Arystotelesa do problemów naukowych, m.in. do zagadnień kosmologii, – analizując koncepcję Arystotelesa, posługuje się terminologią i aparatem pojęciowym

					filozofii.
20. Kim jest człowiek? Próba definicji	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje definicję człowieka w koncepcji Arystotelesa, – opisuje rolę wspólnoty w rozwoju społecznym człowieka, – opisuje, czym jest definicja klasyczna i wyjaśnia, z jakich składa się elementów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podejmuje dyskusję na temat znaczenia języka oraz roli wspólnoty w rozwoju człowieka, – podaje przykłady definicji skonstruowanych według klasycznego schematu Arystotelesa, – porównuje różne ujęcia człowieka w koncepcji Arystotelesa i Platona. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia koncepcję człowieka w ujęciu Arystotelesa i odnosi ją do własnych spostrzeżeń, – odnosi koncepcję człowieka do założeń metafizycznych i epistemologicznych Arystotelesa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odnosi definicję człowieka w koncepcji Arystotelesa do codziennego życia innych ludzi, – dyskutuje na temat sformułowań dotyczących człowieka i przedstawia adekwatną argumentację. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – polemizuje z koncepcją Arystotelesa na podstawie kategorii logicznych i z zastosowaniem filozoficznego aparatu pojęciowego, – odnosi koncepcję Arystotelesa do rozstrzygnięć naukowych w zakresie socjologii, psychologii i biologii.
21. System etyczny Arystotelesa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje najważniejsze założenia eudajmonizmu Arystotelesa, – streszcza oraz wyjaśnia dylematy etyczne polegające na wyborze przyjemności lub cnoty, – przedstawia koncepcję Arystotelesa na temat przyjaźni. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym różni się eudajmonizm i etyka cnót, – rozważa dylematy etyczne polegające na wyborze przyjemności lub cnoty, – rozważa koncepcję Arystotelesa na temat przyjaźni i podaje adekwatne przykłady. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozstrzyga dylematy etyczne polegające na wyborze przyjemności lub cnoty w odniesieniu do koncepcji Arystotelesa, – analizuje i odnosi do własnego życia przemyślenia Arystotelesa na temat przyjaźni. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – formułuje własny pogląd na temat sposobów osiągania szczęścia i eudajmonizmu oraz uzasadnia przedstawione stanowisko, – analizuje i odnosi zagadnienie eudajmonizmu do współczesnych problemów i zagadnień etycznych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia pozytywne oraz negatywne aspekty eudajmonizmu Arystotelesa, – konstruuje własne przykłady dylematów etycznych dotyczących wyboru przyjemności lub cnoty.
22. Polityka Arystotelesa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia genezę i funkcję państwa według Arystotelesa, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – porównuje koncepcję ustrojów według Platona i Arystotelesa, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odnosi koncepcję polityczną Arystotelesa do całokształtu jego systemu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odnosi koncepcję polityczną Arystotelesa do wiedzy historycznej i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podejmuje filozoficzną polemikę z koncepcją Arystotelesa na temat roli

	– przedstawia koncepcję form ustrojowych wyszczególnionych przez Arystotelesa.	– rozważa problem funkcji i genezy istnienia państwa według Arystotelesa.	filozoficznego, – podejmuje dyskusję na temat problemów i zagadnień filozofii polityki Arystotelesa.	społecznej oraz przedstawia własną argumentację, – adekwatnie oraz trafnie odgrywa powierzoną rolę w dyskusji panelowej na temat problemów i zagadnień filozofii polityki Arystotelesa.	kobiet oraz osób wykonujących pracę fizyczną w państwie, – stosuje w dyskusji pojęcia filozoficzne i trafnie odnosi je do poruszanych kwestii, – sprawnie odpiera zarzuty innych dyskutantów, stosując filozoficzny aparat pojęciowy.
IX. Stoicyzm i epikureizm – dwa modele życia etycznego					
23. Wpływ szkół helleńskich na refleksję etyczną	Uczeń: – przedstawia koncepcje epistemologiczne i etyczne epikurejczyków oraz stoików, – wyjaśnia związek pomiędzy nauczaniem szkół helleńskich a perfekcjonizmem i hedonizmem etycznym.	Uczeń: – porównuje wizję szczęścia według epikurejczyków i stoików, – rozważa zasadność odnoszenia się do perfekcjonizmu i hedonizmu do codziennych sytuacji życiowych.	Uczeń: – opisuje i realizuje wybrane ćwiczenia stoickie, – podejmuje refleksję na temat samego siebie i własnego życia na podstawie wiedzy na temat stoicyzmu i epikureizmu.	Uczeń: – rozstrzyga problemy i zagadnienia etyczne z zastosowaniem pojęć charakterystycznych dla nauczania szkół helleńskich.	Uczeń: – podejmuje polemikę dotyczącą poszczególnych założeń etycznych szkół helleńskich i uzasadnia swój pogląd w tej kwestii, – podejmuje pracę nad samym sobą na podstawie uzyskanej samowiedzy etycznej.
24. Współczesne modele oceny etycznej – utilitaryzm i deontologia	Uczeń: – opisuje dwa modele oceny etycznej: utilitaryzm i deontologię, – przedstawia podobieństwa pomiędzy opisywanymi modelami a nauczaniem etycznym charakterystycznym dla szkoły epikurejskiej i stoickiej.	Uczeń: – zestawia ze sobą dwa modele oceny etycznej: utilitaryzm i deontologię i odnosi je do starożytnych wzorców, – podaje przykłady ilustrujące poznane modele oceny etycznej.	Uczeń: – stosuje poznane modele: utilitaryzm i deontologię do etycznej oceny działań i czynów ludzkich, – opowiada się za wybranym modelem oceny działań i uzasadnia jego znaczenie.	Uczeń: – uzasadnia wybór określonego modelu etycznej oceny działań ludzkich, stosując trafną argumentację filozoficzną i ilustrując wybór właściwymi przykładami, – trafnie rozstrzyga dylematy etyczne z zastosowaniem poznanych koncepcji i modeli oceny etycznej.	Uczeń: – konstruuje własne przykłady dylematów etycznych pozwalających na dokonanie wyboru moralnego, – uzasadniając trafność wyboru określonego modelu oceny etycznej, odnosi się do wiedzy z zakresu psychologii oraz do wybranych przykładów postaci literackich i filmowych.
25. Obecność wątków	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

epikurejskich i stoickich w literaturze polskiej	<ul style="list-style-type: none"> – przywołuje dzieła literackie zawierające odniesienie do stoicyzmu lub epikureizmu, – opisuje i wyróżnia wątki epikurejskie oraz stoickie w dziełach literackich i malarskich. 	<ul style="list-style-type: none"> – interpretuje dzieła literackie w odniesieniu do filozofii hellenistycznej, – interpretuje dzieło malarskie w odniesieniu do motywów stoickich i epikurejskich. 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie poszukuje nawiązań filozoficznych w znanych sobie dziełach literackich, malarskich i filmowych, – przedstawia na forum klasy wybrane przez siebie dzieła pod względem obecności w nich motywów filozofii hellenistycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> – odnosi wybrane dzieła kultury do wątków pochodzących z filozofii hellenistycznej i interpretuje je w szerszym kontekście filozoficznym, – przedstawia argumentację filozoficzną wspierającą wybór przedstawianych przez siebie dzieł literackich lub malarskich. 	<ul style="list-style-type: none"> – podejmuje samodzielną polemikę z założeniami filozoficznymi szkół hellenistycznych w formie przedstawienia artystycznego odniesienia kontrastującego z wizją epikurejską lub stoicką, – podejmuje dialog z poznanymi koncepcjami poprzez własną twórczość (esej, wiersz, etiuda filmowa, obraz, fotografia itp.).
X. Ponadczasowa wartość sceptycyzmu					
26. Tropy sceptyczne jako wyzwanie dla epistemologii	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia poszczególne argumenty przeciw możliwości poznania świata, – definiuje dogmatyzm i sceptycyzm, – przedstawia najważniejsze aspekty sceptycyzmu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – porównuje i ocenia dogmatyzm i sceptycyzm, – podaje przykłady ilustrujące poszczególne tropy sceptyczne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozważa współczesne nawiązania do sceptycyzmu, – zajmuje stanowisko w kwestii konsekwencji filozoficznych sceptycyzmu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stosuje poznaną wiedzę do współczesnych rozważań na temat możliwości poznawania prawdy, – odnosi argumentację sceptyków do innych zagadnień filozoficznych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podejmuje polemikę na temat możliwości dotarcia do prawdy, opierając się na terminologii filozoficznej, tekstach źródłowych oraz wiedzy naukowej.
27. Czy osiągnięcie wiedzy jest możliwe?	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia wątpliwości i argumentację sceptyków dotyczącą możliwości dotarcia do obiektywnej prawdy, – rekonstruuje i wyjaśnia eksperymenty myślowe ilustrujące wątpliwości epistemologiczne sceptyków. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozważa możliwość dotarcia do obiektywnej prawdy, – bierze udział w dyskusji na temat możliwości komunikacji między ludźmi, – porównuje poszczególne stanowiska filozoficzne klasyfikowane jako dogmatyczne lub sceptyczne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyraża własne stanowisko na temat możliwości dotarcia do obiektywnej prawdy, – w dyskusji na temat możliwości komunikacji między ludźmi stara się jak najtrafniej uzasadnić przedstawiane przez siebie racje, – samodzielnie rozstrzyga dylematy i eksperymenty 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia stanowisko na temat możliwości dotarcia do obiektywnej prawdy, – odnosi problem wiedzy do innych zagadnień filozoficznych, – konstruuje własne eksperymenty myślowe dotyczące ludzkiej wiedzy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podejmuje polemikę ze sceptycyzmem tworząc argumentację opierającą się na terminologii filozoficznej, – w dyskusji na temat możliwości komunikacji, uzasadnia własne stanowisko, odnosi się do wiedzy naukowej oraz odpiera głosy polemiczne.

			myślowe dotyczące ludzkiej wiedzy.		
28. Błędy w rozumowaniu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia i opisuje błędy rzeczowe i formalne rozumowań, – opisuje i wyjaśnia, czym są chywy erystyczne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzega i nazywa poszczególne błędy w podanych w podręczniku rozumowaniach, – podaje przykłady błędnych wypowiedzi. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje błędne rozumowania zawierające ukryte przesłanki, – identyfikuje usterki logiczne i rzeczowe obecne w dłuższych rozumowaniach, – wykonuje ćwiczenia ukazujące poprawne i błędne rozumowania. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje błędne rozumowania obecne w rozważaniach filozoficznych, – projektuje własne przykłady poprawnych i błędnych rozumowań. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyszukuje błędne rozumowania w przekazach medialnych oraz tekstach filozoficznych, – przedstawia poprawne rozumowania, zastępując błędy obecne w wypowiedziach, – reaguje na chywy erystyczne stosowane w wypowiedziach innych osób.
XI. Początki filozoficznej teologii					
29. Starożytne koncepcje Boga	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia koncepcje Boga w rozumieniu starożytnych myślicieli, – wyjaśnia, jaki wpływ miały starożytne koncepcje Absolutu na chrześcijańskie ujmowanie Boga. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – interpretuje i porównuje koncepcje Boga w ujęciu poszczególnych starożytnych myślicieli, – rozważa wpływ starożytnych koncepcji Absolutu na chrześcijańskie pojmowanie Boga. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podejmuje dyskusję na temat istnienia i natury Boga, – poszukuje dodatkowych źródeł informacji na temat pojmowania Boga na przestrzeni dziejów oraz w innych kulturach. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia rozumowanie stosowane przez myślicieli tworzących własne koncepcje Boga w starożytności, – zajmuje stanowisko w dyskusji na temat istnienia i natury Boga, – odnosi problem istnienia i atrybutów Boga do codziennego życia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokonuje filozoficznej polemiki z koncepcjami Boga w ujęciu starożytnych myślicieli, – w dyskusji na temat istnienia i natury Boga, stosuje argumentację filozoficzną i trafnie odpowiada na argumenty pozostałych rozmówców – rozważa wpływ

					starożytnych koncepcji Absolutu na kulturę europejską.
30. Filozoficzne i religijne poszukiwania św. Augustyna z Hippony	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia obecne w koncepcji św. Augustyna z Hippony: <i>iluminacja, wola, manicheizm, introspekcja</i>, – wyjaśnia rozumienie i odmiany zła w koncepcji św. Augustyna, – objaśnia założenia historiozoficzne filozofa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozważa filozoficzne znaczenie i historyczną doniosłość poglądów św. Augustyna, – rozważa problem istnienia i interpretacji zła oraz podaje przykłady ilustrujące to zagadnienie, – rozważa problem sensu i celowości dziejów człowieka. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podejmuje dyskusję na temat przejawów zła moralnego oraz realnego istnienia zła ontycznego, – odnosi zagadnienia historiozofii do wydarzeń w dziejach ludzkości. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – formułuje własne stanowisko na temat istnienia zła oraz jego przejawów i argumentuje za przyjętym rozwiązaniem, – podaje przykłady codziennych sytuacji, które odnoszą się do koncepcji św. Augustyna. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podejmuje polemikę na temat pojmowania czasu, wolnej woli oraz umysłu przez św. Augustyna, – aktywnie dyskutuje na temat koncepcji zła i odnosi ją do wiedzy z zakresu psychologii, socjologii i innych nauk, – posługuje się pojęciami filozoficznymi i naukowymi podczas wypowiedzi na temat zagadnienia wolnej woli.
XII. Źródła estetyki					
31. Jak pojmowano sztukę na przestrzeni dziejów filozofii?	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest estetyka i jakimi kwestiami się zajmuje, – opisuje klasyczne rozumienie sztuki. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – porównuje różne koncepcje sztuki obecne w dziejach estetyki, – rozważa klasyczne rozumienie sztuki i odnosi je do współczesnego ujęcia działalności artystycznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podejmuje rozważania na temat istoty sztuki w dziejach filozofii i we współczesnym świecie, – podaje przykłady dzieł artystycznych i na ich podstawie przywołuje klasyczne kategorie estetyczne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zajmuje stanowisko w kwestii funkcji i istoty sztuki i argumentuje za przyjętym rozwiązaniem, – ilustruje swoje poglądy poprzez przywołanie konkretnych dzieł artystycznych, – osadza refleksję estetyczną w szerszym kontekście filozofii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podejmuje dyskusję na temat różnych sposobów pojmowania sztuki i argumentuje, stosując terminologię filozoficzną, – podejmuje polemikę z klasyczną koncepcją sztuki w nawiązaniu do historii sztuki i kategorii estetycznych, – aktywnie angażuje się w

				klasycznej.	spór dotyczący roli sztuki i podaje przykłady mniej znanych dzieł artystycznych, aby zilustrować swoją argumentację.
32. Spór o kryterium piękna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polegała teoria piękna w ujęciu pitagorejczyków, – rekonstruuje stanowiska estetyczne dotyczące piękna. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozważa, czym jest piękno według niego i czym było w kontekście teorii pitagorejczyków, – rozważa poszczególne argumenty i stanowiska w sporze o kryteria oceny estetycznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podejmuje rozważania na temat tego, jak zmieniało się pojęcie piękna na przestrzeni dziejów, – podaje przykłady dzieł artystycznych odzwierciedlających poszczególne ujęcia piękna i zestawia je ze sobą, – podejmuje dyskusję na temat kryteriów oceny estetycznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokonuje samodzielnej oceny estetycznej wybranego dzieła sztuki, stosując w tym celu poznane kategorie, – wyraża własny pogląd na temat piękna i uzasadnia swoje przekonania, – porównuje kryteria piękna obecne w kulturze europejskiej z innymi wzorcami. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oceniając dzieło sztuki pod względem kategorii piękna, wchodzi w polemikę z przyjętymi kryteriami oceny estetycznej, – uzasadnia własne przekonania dotyczące piękna i jego własności, odnosząc się do kategorii filozoficznych.
33. Poetyka Arystotelesa: rozumienie i funkcje sztuki	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia rozumienie sztuki według Arystotelesa, – opisuje funkcje sztuki według Stagiryty, – definiuje pojęcia <i>katharsis</i> i <i>mimesis</i> w rozumieniu Arystotelesa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – porównuje pojęcia <i>katharsis</i> i <i>mimesis</i> obecne u różnych myślicieli w odniesieniu do koncepcji Arystotelesa, – porównuje koncepcję sztuki Arystotelesa z ujęciem innych filozofów starożytnych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odnosi koncepcję sztuki do współczesnego pojmowania działalności artystycznej, – rozważa współczesne zastosowania kategorii <i>katharsis</i> obecnej w systemie Arystotelesa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podejmuje dyskusję na temat funkcji sztuki opisanej przez Arystotelesa, – odnosząc się do koncepcji filozofa, przedstawia przykłady dzieł ilustrujących jego koncepcję, – odnosi teorię <i>katharsis</i> do codziennego życia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podejmuje polemikę z koncepcją sztuki w ujęciu Arystotelesa, stosując przy tym terminologię filozoficzną i odnosząc się do wiedzy z zakresu historii sztuki i estetyki, – ukazując dzieła artystyczne, wskazuje mocne strony i słabości koncepcji Arystotelesa, – odnosi koncepcję <i>katharsis</i> do psychologii i sztuki współczesnej.

UWAGI:

- 1. Ocenę wyższą otrzymuje uczeń spełniający łącznie wymagania edukacyjne określone dla ocen niższych np. ocenę dobrą otrzymuje uczeń spełniający wymagania edukacyjne na oceną dopuszczającą, dostateczną oraz dobrą.**
- 2. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na poszczególne pozytywne oceny.**
- 3. W przypadku nie zrealizowania tematów lekcji (zagadnień) w I okresie będą one realizowane po klasyfikacji śródrocznej. W tym przypadku obowiązują również wymagania edukacyjne dla tych tematów (zagadnień)**